

RAVNATELJ IN DOSEGANJE KAKOVOSTI VZGOJNO- IZOBRAŽEVALNEGA DELA

10. konferenca ravnateljic in ravnateljev vzgojno-izobraževalnih zavodov Slovenije

Brdo pri Kranju, 22. 8. 2024

Dr. Vinko Logaj, direktor

Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, Ljubljana

Namen

V kontekstu doseganja kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela bom predstavil:

- širši pogled na družbeno realnost in na potrebno odzivanje šol in vrtcev
- pojmovanje avtonomije in odgovornosti v kontekstu izobraževalne in vzgojne vloge vzgojno-izobraževalnih zavodov
- pomembnost poznavanja notranjega in zunanjega okolja ter iskanja rešitev na izvedbeni ravni
- sistemska in strokovna podpora

Razmislek o definiciji kakovosti

Izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa je storitev. Odjemalci so učenci, posredno starši.

Kakovost storitev je "zaupanje v pomenu obojestranskega pozitivnega priznavanja". To pomeni, da **ni dovolj, če storitve zadostujejo postavljenim specifikacijam in deklariranim standardom proizvajalca**, ampak morajo biti izvedene tako, da bodo vplivale na ohranitev oziroma na povečanje ugodja odjemalcev **z vidika njihovega sistema vrednot, pričakovanj, čustev in sposobnosti zaznavanja**. Hkrati pa morata **izvajalec in odjemalec** pozitivno povezovati protivrednosti **v menjavi s svojim počutjem na delu in s subjektivno opredeljenimi dejavniki**.

Snoj, 1998

Osebe lahko s svojim obnašanjem v času izvajanja storitve vpliva na percepcijo odjemalcev. Povzroči lahko dobro sprejetje storitve odjemalcev ali pa povzroči, da se odjemalci ne vračajo več. (V šolo se morajo vračati – doživljajo odpor, nasprotovanje ...).

Vzgoja v družini

- Avtoritaren (avtokratičen) vzgojni stil
- Vzgojni model permisivne vzgoje
- Model sodobnega starševstva

Vir: Prirejeno po the Pros and cons of Permissive Parenting. Avtor: N., K., Photo by Emma Bauso from Pexels

	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011	2015	2018	2021
Gospodinjstva - SKUPAJ	380950	410976	458853	515531	594571	632278	684847	813531	820541	824618	859782

Vir: SURS

Sodobno starševstvo

- Otroci v družinah postajajo temeljni element, okrog katerega se vrtijo vse dejavnosti družine.
- Biti starš pomeni en sam cilj: nuditi otroku vse in še več, da bo imel vse pogoje za razvoj svojih potencialov.
- Izkazovanje pozornosti s stalnimi izrazi občudovanja. Z odraščanjem otrok začne upravljati z družino. Starši postanejo zmedeni in frustrirani: „Vse smo mu/ji dali in glej, kako je nehvaležen/-a.“

TRIJE POMEMBNI DEJAVNIKI V DRUŽBI /V VRTCU, DD, ŠOLI/

1. LJUDJE – STARŠI, UČENCI/DIJAKI, UČITELJI, ŠIRŠA JAVNOST
2. VREDNOTE – strpnost, resnicoljubnost, potrpežljivost
in odgovornost, poštenost ...
+ (2. člen ZOFVI) – cilji vzgoje in izobraževanja
3. DENAR – nadstandardni program, oprema, tehnologija ...

KAJ IMA PRI TEM RAVNATELJ?
ALI SO TO KLJUČNI DEJAVNIKI ZA DOSEGANJE KAKOVOSTI VZGOJNO-
IZOBRAŽEVALNEGA ZAVODA?

LJUDJE

Pričakovanja staršev do učiteljev (bolj ali manj povsod po svetu):

1. da se bodo bolj posvetovali z njimi in prisluhnili njihovemu pogledu,
2. da so bolj odprti za poglede in stališča drugih,
3. da so učitelji pripravljeni priznati, če česa ne vedo,
4. da bodo učitelji navezali stik z njimi, če bodo posumili, da ima njihov otrok kakršne koli težave,
5. da učitelji vse otroke obravnavajo s spoštovanjem,
6. da učitelji upoštevajo individualne razlike med učenci,
7. da učitelji identificirajo učne težave otrok in jim skušajo pomagati,
8. da se pogovarjajo o napredku učencev tako z drugimi učitelji kot s starši,
9. da učitelji redno popravljajo naloge, ki jih dajejo učencem.

Pričakovanja staršev so odvisna od njihove osebnosti, osebnih izkušenj, informacij prijateljev, sorodnikov, od informacij v medijih, od njihove formalne izobrazbe itd. Raziskave kažejo, da pričakovanja niso pomembno povezana s socialno-ekonomskim statusom, nekoliko so povezana s stopnjo izobrazbe.

LJUDJE

Ustvarjanje spodbudnega in varnega učnega okolja za vse šolajoče

Ravnanje zaposlenih, ki zagotavljajo pravičnost izobraževanja ter s tem povezano dobro počutje, ki mlade odvrača od pasivnosti, lenobnosti, lagodnosti in jih vodi k aktivnosti, ustvarjalnosti, h kritičnosti in k participaciji.

Na **dobro počutje** vplivajo naslednji dejavniki: **občutek varnosti** (jasna pravila, postopki, struktura), **doživljanje smiselnosti pouka s poudarjeno aktivno vlogo učenca** (podpiranje miselnih procesov, sodelovanje ...), **prepoznavanje vrednosti in sprejemanje učenca kot osebnosti** (ne glede na uspešnost), **občutek povezanosti z učiteljem, izkušnje spoštljive, spodbudne in odprte komunikacije, občutenje podpore in pozitivnih pričakovanj, konstruktivna povratna informacija, doživljanje pravičnosti, občutek, da učitelj zna zagotoviti varno okolje ...** (Rutar. I., 2020)

Pomen skrbi za ^{LEJUDEJE} otroke s posebnimi potrebami in za otroke iz ranljivih skupin

Inkluzivno izobraževanje je proces kakovostnega izobraževanja za vse učence, tako na osnovi upoštevanja različnih potreb, sposobnosti in pričakovanj, kot zagotavljanja primernih pogojev za učenje in participacijo vseh učencev.

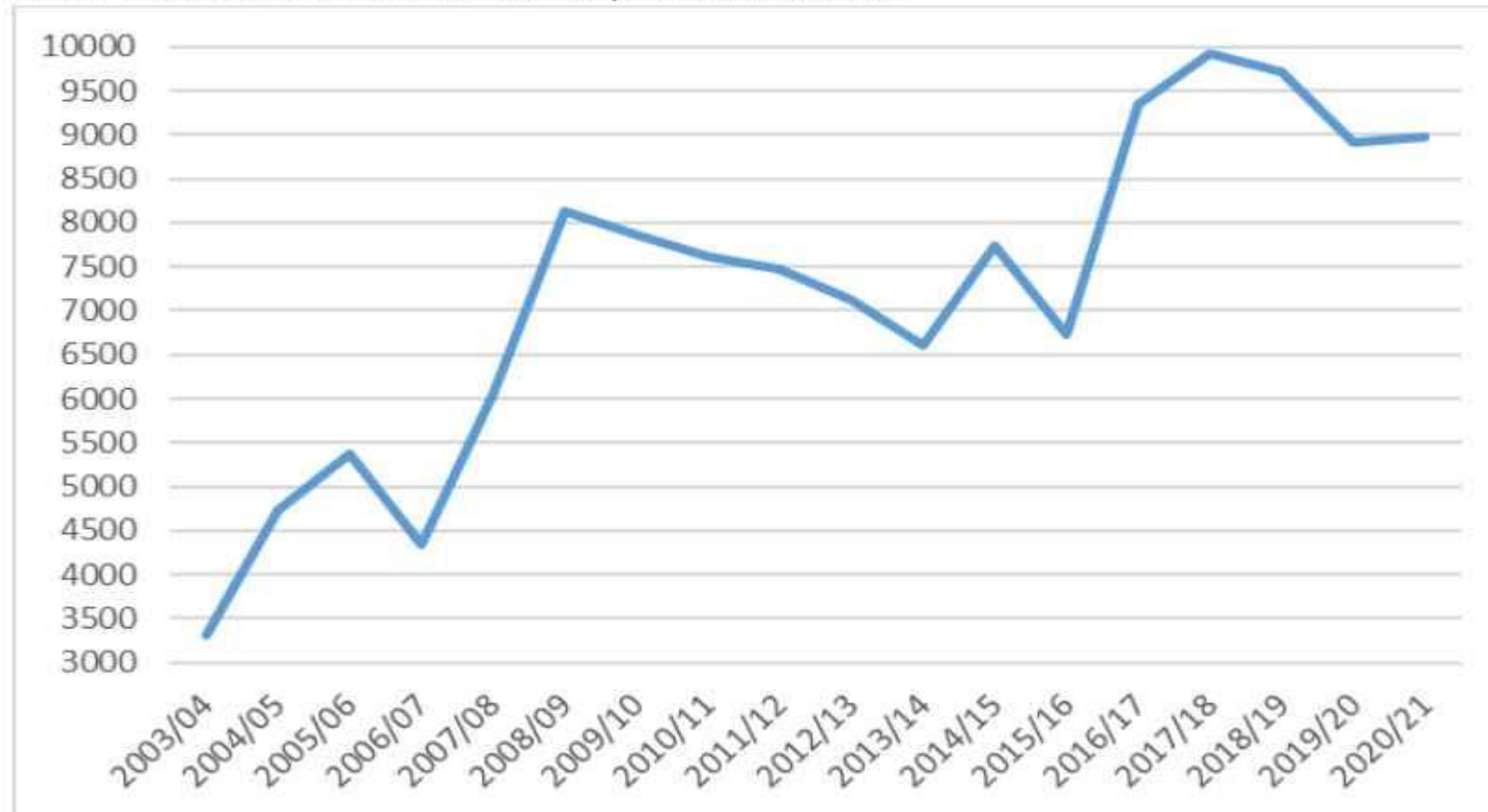
Klara Skubic Ermenc, 2018

Usmerjanje je namenjeno otrokom s posebnimi potrebami, ki za uspešno vključevanje v proces vzgoje in izobraževanja potrebujejo ustrezne programe vzgoje in izobraževanja ter zagotovitev različnih načinov in oblik

Inkluzija je paradigma, družbeno mišljenje na ravneh zavedanja, da nismo vsi enaki, prav tako ne drugačni, temveč različni. Humanistična paradigma je trend, ki poudarja pomen, vrednost in

LJUDJE ŠTEVILO IZDANIH ODLOČB

Slika 1: Število izdanih odločb po šolskih letih

KDO PREDLAGA UVEDBO POSTOPKA IN IZDAJO
ODLOČBE?

LJUDJE

SOOČANJE Z RAZLIČNIMI GENERACIJAMI

Pet najpomembnejših znanj za delovanje skupine, v katerih sodelujejo različne generacije:

- Prenos znanja
- Pristna komunikacija
- Zaupanje
- Razvoj načinov za reševanje konfliktov
- Vključevanje

Foo in Yazdanifard, 2013

Kdo je generacija Z in kako jo doseči?

Generacijo Z, po največkrat uporabljeni definiciji, sestavljajo posamezniki, rojeni po letu 1997.

Imenujemo jih tudi »digitalni domorodci«, saj so prva generacija, ki je odraščala z dostopom do interneta in mobilne digitalne tehnologije od zgodnjih otroških let.

Fabiani, 2022

VREDNOTE

Če pojmuje vzgojo v najširšem smislu, tj. kot vsakršno socialno interakcijo med ljudmi (namerno in nenamerno), potem zelo težko govorimo o odsotnosti vzgoje oz. vrednostnega oblikovanja v šolski situaciji. Vprašanje pa je, v kolikšni meri je to vrednostno vplivanje namerno in pri posamezniku z vplivno močjo (sošolec, učitelj, drugi delavci šole) ozaveščeno.

Socialna interakcija pa je eden temeljnih dejavnikov oblikovanja vrednot pri človeku. Bistveno vprašanje, ki se nam ob tem zastavlja, torej ne sme biti vprašanje Vrednote v šolo – da ali ne, temveč vprašanje Vrednote v šolo – kdaj, kje in kako.

Polak, A. in Razdevšek Pučko C., 1995

VZGOJNO DELOVANE IN/ALI VZGOJNI NAČRT (poseben dokument)?

VRTEC IN ŠOLA NA PRAGU SPREMEMB

FIZIČNI PROSTOR – PRILOŽNOST ALI PRISILA ZA
NOVE PRISTOPE?

PRED 100 leti

ŠE VEDNO
DANES

TUDI DANES
IN JUTRI

POMEN IN VLOGA UČBENIKOV IN UČNIH GRADIV

Datoteka ediventirano ucno gradivo 15-01-2024_09-40-43

Število vpisov naslovov, šolsko leto

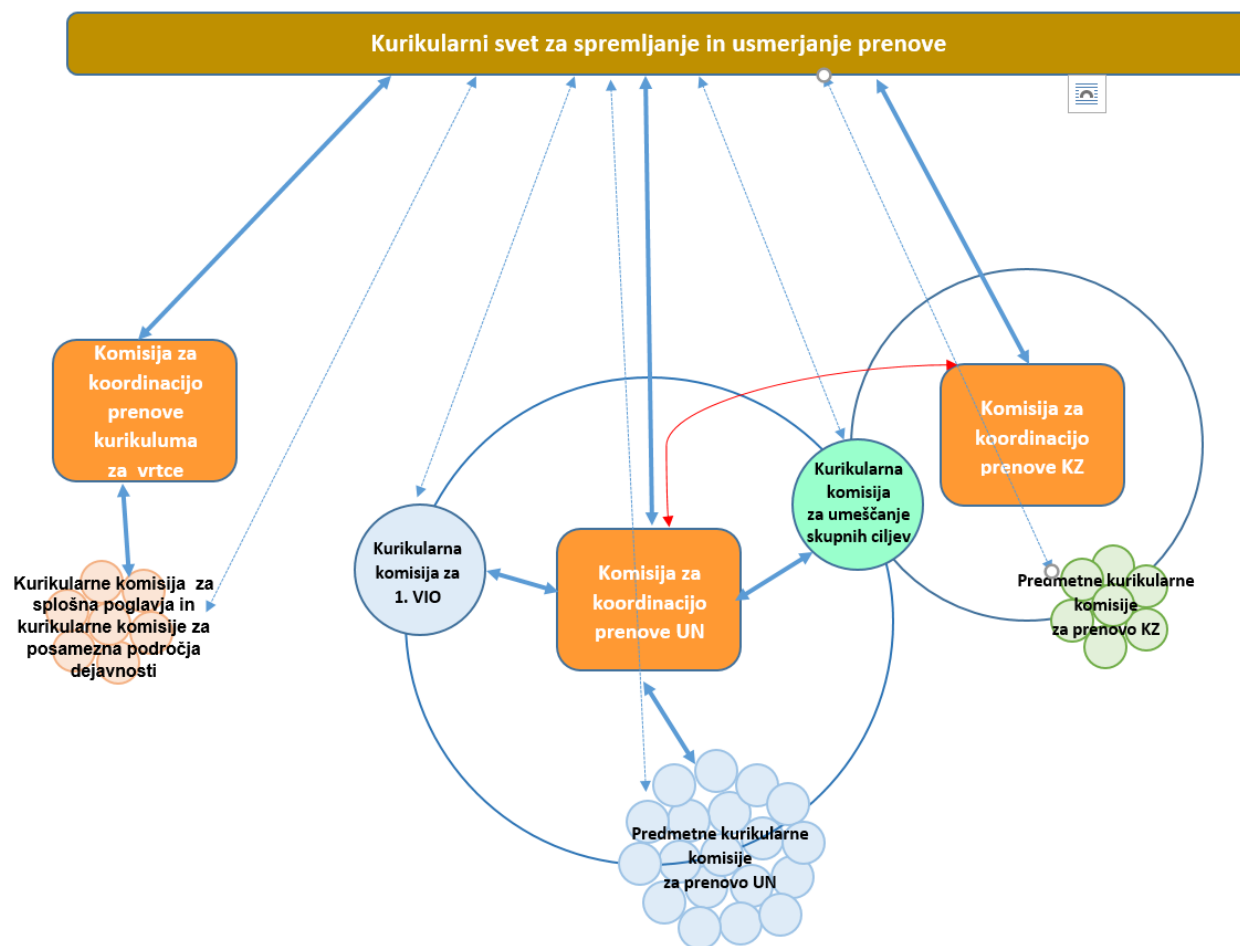

Pomen in vloga učnih načrtov

Učni načrt je temeljni nacionalni kurikularni dokument, ki vzpostavlja formalni in strokovni okvir za učiteljevo načrtovanje in izvajanje pouka.

Daje okvir za doseganje ciljev in standardov znanja.

KURIKULARNA PRENOVA

PRENOVA KURIKULUMA ZA VRTCE
PRENOVA UČNIH NAČRTOV IN
KATALOGOV ZNANJ

950 ČLANOV KOMIJ IN ORGANOV
 (250 s fakultet, več kot 500 učiteljev in
 vzgojiteljev, svetovalci ZRSŠ)

Enovit UN za 1. triado
Ločena didaktična priporočila
Skupni cilji

JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN
 UMETNOST
 TRAJNOSTNI RAZVOJ
 ZDRAVJE IN DOBROBIT
 DIGITALNA KOMPETENTNOST
 PODJETNOST

STROKOVNA PODPORA IN STROKOVNA GRADIVA

- Svetovalne storitve
- Usposabljanja
- Študijska srečanja
- Projektne aktivnosti ...

STROKOVNA PODPORA IN STROKOVNA GRADIVA

Iz spletnih strani ZRSŠ

Formativno spremljanje

www.zrss.si/strokovne-resilive/formativno-spremljanje-2/

Varno in spodbudno učno okolje
www.zrss.si/stiski-e-praksis/aktualno/varno-spodbudno-ucno-okolje/

Trajnostni razvoj

www.zrss.si/digitalna-bralnica/trajnostni-razvoj/

Dvig digitalne kompetentnosti
www.zrss.si/projekti/dig-digitalne-kompetentnosti/

Kurikularna prenova

www.zrss.si/digitalna-bralnica/strokovna-smernice-za-prenovo/

Izhodišča za prenovu kurikula za vrtce

Izhodišča za prenovu učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji

Izhodišča za prenovu katalogov znanj za splošnoizobraževalne predmete v poklicnem in strokovnem izobraževanju

Skupni cilji in njihovo umeščanje v učne načrte in kataloge znanj

Usmeritve za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne in srednje šole

V podporo pedagoškemu vodenju

ZRSŠ
ZAVRGO
REPUBLIKE SLOVENIJE
IZ OBLASTI SVOLSTVO

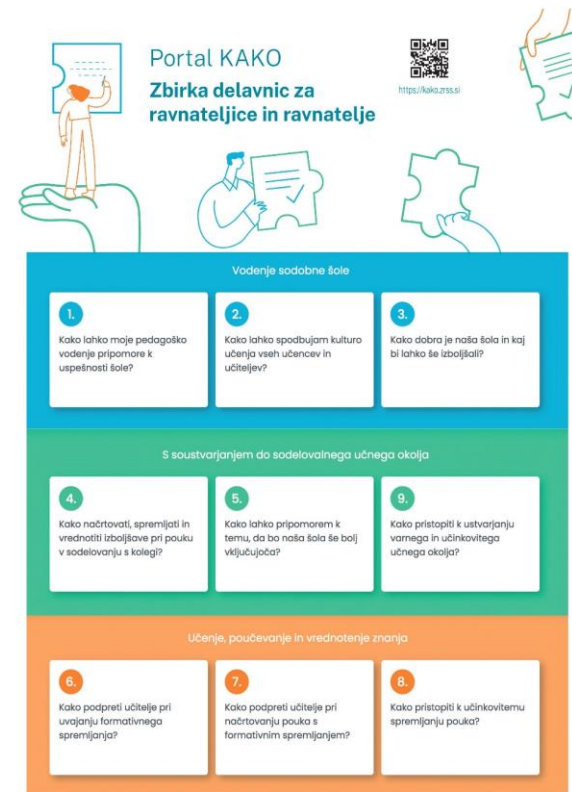
Smernice in koncepti

Portal KAKO Zbirka delavnic za ravnateljice in ravnatelje

<https://kako.zrss.si/>

Kakovostno | Ambiciozno | Kreativno | Organizirano

Publikacija je na voljo tudi v digitalni bralnici v PDF obliki.

cena: 11 €

cena: 18 €

cena: 27 €

Spletna knjigarna
www.zrss.si/spletna-knjigarna/

Digitalna bralnica
www.zrss.si/digitalna-bralnica/

